Datum a místo zasedání:
25. listopadu 2003, úterý, budova MPSV Na Poříčním právu 1, Praha 2, zasedací místnost Klub (od 9,00 do 12,00 hod.)

Program zasedání:

1. Zahájení, schválení navrženého programu
2. Projednání a doplnění plánu práce Rady na rok 2004
3. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu zemědělství
4. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu dopravy
5. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu ministerstva pro místní rozvoj
6. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu ministerstva spravedlnosti
7. Informace místopředsedy ČSÚ Ing. Stanislava Drápala o genderové statistice a o dostupných datových zdrojích ČSÚ
8. Různé

Výběr resortů pro vyhodnocení stavu plnění resortních priorit na příštím zasedání Rady

Přítomní členové a členky, případně jejich zástupci a zástupkyně s hlasovacím právem:
předsedkyně Rady Mgr. Anna Čurdová (poslankyně PSP ČR), Ing. Ludmila Műllerová (nám. MPSV) /od 9:22/, Mgr. Pavel Přibyl (vrchní ředitel Úřadu MV), Ing. Jana Fürstová (nám. MS), Ing. Jaroslava Přibylová (nám. MO) /do 11:04/, Ing. Jitka Pémová (vrchní ředitelka kanceláře ministryně zdravotnictví), Mgr. Miroslav Prokop (za Ing. Pavla Rybníčka, nám. MZe), Ing. Stanislav Drápal (místopředseda ČSÚ), Danuše Machátová (ČMKOS), JUDr. Marie Boháčová (místopředsedkyně Unie katolických žen), Mgr. Michaela Marksová - Tominová (místopředsedkyně Asociace pro rovné příležitosti), PhDr. Eliška Janšová (tajemnice Asociace pro rovné příležitosti), Mgr. Rut Kolínská (Síť mateřských center) /od 9:12/, Ing. Jan Wiesner (předseda SČMVD)

Omluvení členové a členky:
místopředseda Rady JUDr. Miroslav Fuchs (nám. MPSV), RNDr. Josef Postránecký (nám. MV), PaedDr. Jaroslav Müllner (nám. MŠMT), PhDr. Marie Čermáková (ředitelka Soc. ústavu AV ČR), PhDr. Zdeňka Hajná (předsedkyně Českého svazu žen), Mgr. Ivana Hanačíková (nám. MMR), MUDr. Jan Jařab (zmocněnec vlády pro lidská práva), Ing. Ladislav Zelinka (nám. MF), JUDr. Pavel Vošalík (nám. MZV)

Ostatní zástupci členů (bez hlasovacího práva):
Mgr. Petr Novotný (za MUDr. Jana Jařaba, zmocněnce vlády pro lidská práva), Mgr. Marta Bartoňová (za PhDr. Zdeňku Hajnou, předsedkyni Českého svazu žen), PaedDr. Vilém Buriánek (za Ing. Ladislava Zelinku, nám. MF), Magdalena Karešová (za Mgr. Ivanu Hanačíkovou, nám. MMR), Ing. Petr Špirhanzl (za PaedDr. Jaroslava Müllnera, nám. MŠMT)

Ředitelka sekretariátu Rady (s hlasem poradním):
JUDr. Dagmar Zelenková

Přítomní stálí hosté, zástupci stálých hostů (za hejtmany, primátora hl.m. Prahy a Svaz měst a obcí ČR):
Eva Nováková (Zlínský kraj), Mgr. Hana Vitásková (Ústecký kraj), Petra Nováková (Karlovarský kraj), Martina Pustinová (Středočeský kraj), Mgr. Eva Ferrarová (hl.m. Praha) /od 9:35/, Mgr. Dagmar Plachá (Svaz měst a obcí ČR)

Přítomní hosté:
Ing. František Rochovanský (nám. ministra dopravy), Mgr. Mgr. Alice Zdvihalová (MD), Mgr. Helena Knoblochová (Asociace podnikatelek a manažerek), PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc. (MV), Mgr. Michaela Štěrbová (MS)

1. Zahájení, schválení navrženého programu
Z 23 členů a členek Rady bylo na počátku zasedání Rady přítomno 11 členů a členek, 1 zástupce člena s hlasovacím právem a 5 zástupců členů a členek bez hlasovacího práva. Celkem s hlasovacím právem bylo přítomno 12 osob. Rada byla usnášeníschopná.

Mgr. Čurdová uvítala novou členku Rady Ing. Jitku Pémovou, vrchní ředitelku kanceláře ministryně zdravotnictví.

Rada schválila účast Mgr. Heleny Knoblochové z Asociace podnikatelek a manažerek jako hosta na zasedání Rady dne 25.11.2003 hlasováním: 12-ANO/0-NE/0-Z.

Bylo navrženo vypuštění bodu 5. programu z důvodu nepřítomnosti Mgr. Hanačíkové. Program zasedání s vypuštěním bodu 5. byl schválen hlasováním: 12-ANO/0-NE/0-Z.

Záznam ze zasedání Rady ze dne 22. září 2003 byl schválen hlasováním: 12-ANO/0-NE/0-Z.

2. Projednání a doplnění plánu práce Rady na rok 2004
PhDr. Janšová navrhla, aby do plánu práce na rok 2004 byla zařazena informace o činnosti stálé komise Poslanecké sněmovny pro rodinu a rovné příležitosti.

Mgr. Čurdová konstatovala, že z pozvaných hejtmanů se pro nepřítomnost na dnešním zasedání omluvil pouze hejtman Pardubického kraje. Navrhla požádat hejtmany, aby se účastnili zasedání Rady, a zároveň je vyzvat, aby podali zprávu o provádění principu rovných příležitostí pro muže a ženy v jejich kraji. Informovala Radu o svém setkání s pověřenými pracovníky obcí Jihočeského kraje dne 19. listopadu 2003. Rada by mohla na každé zasedání v roce 2004 pro tento účel určit 3 kraje.

Bylo konstatováno, že do plánu práce je třeba zařadit na zářijové zasedání prezentaci výsledků pracovní skupiny ministerstva financí pro problematiku metodiky rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů (tzv. gender budgeting).

Bylo navrženo přesunutí bodů 3. a 5. programu zasedání Rady dne 25.11.2003 na program lednového zasedání Rady.

Plán práce Rady na rok 2004 s navrženými doplněnky byl schválen hlasováním: 13-ANO/0-NE/0-Z.

3. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu zemědělství

Pro nepřítomnost příslušného náměstka ministra zemědělství byl bod 3. programu přeložen na lednové zasedání Rady (leden 2004).

4. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu dopravy

Náměstek ministra dopravy Ing. Rochovanský v úvodu svého vystoupení podal informaci o časopisu Doprava, vydávaném ministerstvem dopravy. V roce 2003 se tento časopis zabýval též genderovou problematikou. V současné době se připravuje článek na téma dopravních nehod žen.

Ministerstvo dopravy spolupracuje s nevládními organizacemi činnými v oblasti jeho působnosti. Prostřednictvím médií byla vyhlášena soutěž o nejlepší řidiče/řidičky roku, která pomocí ankety měla za cíl přispět k větší pozornosti řidičů a řidiček při dodržování pravidel silničního provozu a tím přispět k větší bezpečnosti na silnicích (včetně vyhodnocení, kdo - zda muži či ženy jsou zodpovědnější).

V oblasti vzdělávání probíhá školení všech vedoucích pracovníků v oblasti rovných příležitostí pro muže a ženy. Ostatní pracovníci jsou školeni prostřednictvím intranetu.

Rozhodující pozice na ministerstvu dopravy (náměstci, vrchní ředitelé) zastávají pouze muži, oproti tomu však ženy vedou polovinu odborů přímo řízených ministrem. V nedávné době byla vypsána výběrová řízení na určitá vedoucí místa, žádná žena se však do těchto řízení nepřihlásila.

Pokud se týče stávající právní úpravy, podle Ing. Rochovanského již nevyžaduje dalších změn.

Ministerstvo dopravy spolupracuje též s mezinárodními organizacemi. V rámci Evropské konference ministrů dopravy působí pracovní skupina pro rovnost žen a mužů a pro problematiku zdravotně postižených.

Ing. Rochovanský na závěr poznamenal, že se zasedání Rady účastní pouze jako host, nikoli jako člen, ačkoli existují mnohé otázky týkající se genderové problematiky, k nimž by ministerstvo dopravy mělo co říci.

Podle Mgr. Čurdové neexistuje žádný orgán, kde by ministerstvo dopravy mohlo tlumočit své postoje k genderové problematice, a proto by bylo vhodné udělit náměstkovi ministra dopravy status stálého hosta Rady.

Rada přijala usnesení, jímž vzala na vědomí zprávu Ing. Rochovanského o stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu dopravy. Výsledek hlasování: 14-ANO/0-NE/0-Z.

Rada rovněž přijala usnesení, jímž udělila náměstkovi ministra dopravy status stálého hosta na zasedání Rady. Výsledek hlasování: 14-ANO/0-NE/0-Z.

5. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu ministerstva pro místní rozvoj

Pro nepřítomnost příslušné náměstkyně byl bod 5. programu přeložen na lednové zasedání Rady (leden 2004).

6. Podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu ministerstva spravedlnosti
Náměstkyně ministra spravedlnosti Ing. Furstová uvedla, že ministerstvo spravedlnosti má čtyři základní okruhy priorit v oblasti rovných příležitostí pro muže a ženy: 1. zastoupení mužů a žen v justici, 2. vězeňství, 3. vzdělávání, 4. tvorba nové legislativy.

Nejprve se zabývala problematikou zastoupení žen v justici a vězeňství. Uvedla, že při přijímání justičních čekatelů je dávána přednost méně zastoupenému pohlaví, tj. mužům, jsou-li mužští uchazeči a ženské uchazečky rovnocenní z hlediska kvalifikace.

Postavení příslušníků Vězeňské služby se řídí vyhláškou ministerstva spravedlnosti a kolektivní smlouvou, jež přihlíží ke zvláštním potřebám žen. Připravuje se Kodex zaměstnance ve Vězeňské službě.

Vzdělávání zaměstnanců justice v oblasti liských práv včetně problematiky rovných příležitostí pro muže a ženy organizuje Justiční akademie. V první polovině roku 2003 proběhly čtyři samostatné akce. Byly uspořádány dva semináře pro soudce trestních úseků a pro státní zástupce.

Všechny oblasti platné právní úpravy v gesci ministerstva spravedlnosti procházejí procesem hloubkové rekodifikace. Návrh nového trestního zákoníku, který má vstoupit v účinnost 1.1.2005, obsahuje skutkovou podstatu trestného činu "týrání osoby žijící ve společném obydlí", umožňující postih různých forem domácího násilí.

Ing. Furstová dále zmínila úlohu Probační a mediační služby. Zaměstnanci Probační a mediační služby spolu s MPSV zmapovali stávající síť sociálních služeb, které jsou k dispozici pro účely trestního řízení.

Ministerstvo spravedlnosti v rámci výkonu pravidelného dohledu nad soudy zjistilo, že případy domácího násilí jsou projednávány rychleji, než činí průměrná délka trvání soudního řízení. Statistika ohledně případů domácího násilí zatím neexistuje.

Pokud se týče problematiky uvězněných osob, představují ženy pouze 4 % uvězněných osob. Ve Světlé byla zrekonstruována věznice pro matky pečující o děti.

Mgr. Čurdová zahájila diskusi k tomuto bodu tím, že osud senátního návrhu novely trestního zákona, zavádějícího novou skutkovou podstatu trestného činu "týrání osoby žijící ve společném obydlí" (§ 215a), je nejistý. Poukázala na svoji účast na konferenci v Dubrovníku, organizovanou UNIFEM v říjnu 2003, a zdůraznila potřebu přijmout právní úpravu obsahující samostatnou skutkovou podstatu trestného činu, na základě níž by bylo možno postihovat různé formy domácího násilí.

Mgr. Čurdová předložila návrh, aby Rada přijala usnesení následujícího znění:

> "Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů doporučuje vládě, aby uložila ministru spravedlnosti vypracovat a do 30. září 2004 předložit vládě návrh právní úpravy ochrany před domácím násilím, která by v v jednom návrhu zákona nebo ve více návrzích zákonů komplexně řešila trestněprávní a občanskoprávní aspekty účinné ochrany před domácím násilím, zejména zavedla skutkovou podstatu nového trestného činu domácího násilí, upravila odůvodněné odchylky v postupu orgánů

činných v trestních řízeních v případech domácího násilí a zavedla institut dočasného vykázání agresora/agresorky z obydlí, jež s obětí společně užívá."

Po diskusi Rada přijala následující usnesení:

"Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů podporuje rekodifikaci trestního práva zavádějící skutkovou podstatu nového trestného činu domácího násilí a doporučuje vládě, aby uložila ministru spravedlnosti ve spolupráci s ministrem vnitra a ministrem práce a sociálních věcí vypracovat a do 30. září 2004 předložit vládě návrh právní úpravy ochrany před domácím násilím, která by komplexně řešila trestněprávní a občanskoprávní aspekty účinné ochrany před domácím násilím, zejména zavedla institut dočasného vykázání agresora/agresorky z obydlí, jež s obětí společně užívá."

Výsledek hlasování: 13-ANO/0-NE/1-Z.

7. Informace místopředsedy ČSÚ Ing. Stanislava Drápala o genderové statistice a o dostupných datových zdrojích ČSÚ

ČSÚ se řídí zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Zpravodajskou povinnost jednotlivých subjektů lze založit výhradně zákonem. Zjišťování u obyvatel však zpravidla probíhá jen na bázi dobrovolnosti. Získané údaje v agregované podobě lze použít pouze pro statistické účely (individuální údaje se neposkytují).

Z hlediska statistiky mají základní význam tyto dokumenty: Program statistických zjišťování na rok .... a dále Ediční plán.

Obsah statistického zjišťování může kdokoli ovlivnit tím, že do 28. února podá ČSÚ návrh na zavedení či změnu statistických zjišťování na další kalendářní rok.

Podle zákona o státní statistické službě působí vedle ČSÚ také statistická pracoviště některých ministerstev. Resortní statistická zjišťování jsou uvedena v programu statistických zjišťování. Výstupní informace jsou obsaženy v informačních kanálech jednotlivých ministerstev.

Informace ČSÚ lze hledat na www. czso.cz a dále v Centrálním informačním servisu. Ve všech 14 krajských městech působí krajské reprezentace ČSÚ. ČSÚ disponuje množstvím údajů relevantních z hlediska genderové problematiky.

Sčítání lidu, domů a bytů se opakuje v desetiletém intervalu; naposledy proběhlo v roce 2001. ČSÚ má významnou úlohu též v procesu voleb.

V rámci diskuse Mgr. Marksová - Tominová uvedla, že při diskusi na redakční radě publikace Ženy a muži v datech se ukázalo, že existuje řada zajímavých údajů, které ČSÚ nemá k dispozici (např. problematika ošetřování člena rodiny - neví se, kolik hodin si berou ženy, kolik muži, jaký podíl je na nemocné děti a jaký na ošetřování jiného člena rodiny apod.), a že by bylo užitečné vypracovat seznam takovýchto údajů a zjistit, zda jsou k dispozici v nějaké jiné instituci, či zda je potřeba jejich vyhledání zajistit nějakým speciálním výzkumem.

Ing. Drápal uvedl, že rozsah publikace je omezen a údaje by mohl poskytnout Ústav zdravotnických informací a statistiky, působící v rámci ministerstva zdravotnictví (www.uzis.cz).

Mgr. Čurdová konstatovala, že státní orgány disponují množstvím údajů o ženách a mužích a bylo by vhodné podpořit, aby vláda tyto údaje využívala při svém rozhodování. Na návrh Mgr. Čurdové Rada přijala usnesení následujícího znění: "Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů doporučuje vládě, aby uložila vedoucí Úřadu vlády a místopředsedovi vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje do 31. března 2004 předložit vládě návrh na doplnění Jednacího řádu vlády a Legislativních pravidel vlády o požadavek, aby všechny materiály, které jsou předmětem jednání vlády, obsahovaly ve statistických a jiných údajích o fyzických osobách též členění na ženy a muže, vysvětlení příčin případných rozdílů, a to včetně očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje (např. modelové tabulky, projekce, grafy)." Výsledek hlasování: 13-ANO/0-NE/0-Z.

8. Různé

- **Výběr resortů pro vyhodnocení stavu plnění resortních priorit na příštím zasedání Rady**
  Rada přijala usnesení, aby na lednovém zasedání bylo provedeno podrobné vyhodnocení stavu plnění resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti mužů a žen v resortu ministerstva pro místní rozvoj, ministerstva zemědělství a ministerstva zdravotnictví. Výsledek hlasování: 13-ANO/0-NE/0-Z.
- Mgr. Marksová - Tominová navrhla, aby Rada přijala usnesení, aby se Mgr. Čurdová stala členkou Aliance proti domácímu násilí. Mgr. Čurdová k tomuto návrhu uvedla, že Rada vlády jako poradní orgán vlády nemůže doporučovat nestátním neziskovým organizacím členy, a proto by iniciativa k jejímu případnému členství v Alianci proti domácímu násilí musela vzejít ze strany některé z nevládních neziskových organizací.
- PaedDr. Vilém Buriánek, zastupující náměstka ministra financí, informoval o ustavení pracovní skupiny ministerstva financí pro problematiku metodiky rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů (tzv. gender budgeting).
- Mgr. Čurdová informovala Radu, že podle předběžných informací Výbor Parlamentního shromáždění Rady Evropy pro rovné příležitosti žen a mužů bude od 22.5.2004 v České republice pořádat veřejné slyšení na téma gender budgetingu.
- Na závěr Mgr. Čurdová poděkovala všem přítomným za aktivní účast na zasedání Rady, popřála jim mnoho pracovních i životních úspěchů v nadcházejícím roce a ukončila zasedání Rady.